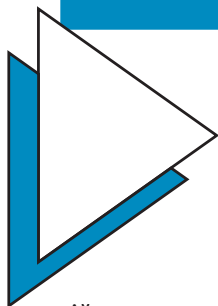

*Участь
громадськості
в бюджетному
процесі
та контролі
за ним*

ЯК ГРОМАДЯНИНУ ПРОКОНТРОЛЮВАТИ ВИТРАЧАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ?

На сьогодні, у зв'язку з вдосконаленням технологій, для того, щоб контролювати бюджетні кошти, не потрібно навіть виходити зі свого будинку. З 2015 року стартував проект, який дає можливість кожному пересічному громадянину контролювати, куди витрачаються наші бюджетні гроші, за допомогою офіційного порталу публічних фінансів України **E-data**.

 пошук за розпорядниками пошук за транзакціями 📄 службовий вхід 📄 допомога

платник	Результати пошуку				Скачати
37536026	Вся Україна				
одержувач	Платник	Одержувач	Дата	Сума	
код ЄДРПОУ одержувача	Державіаслужба України Код: 37536026	АТ «Укресімбанк» Код: 00032112	27.11.2015	1 721 259.31	
за період					
з 01.10.2015	Державіаслужба України Код: 37536026	АТ «Укресімбанк» Код: 00032112	28.12.2015	1 645 197.61	
по 18.01.2016	Державіаслужба України Код: 37536026	ДП у Шевченків. р-ні м. Київ Код: 39561761	27.11.2015	733 560.51	
Регіон	Державіаслужба України Код: 37536026	ДП у Шевченків. р-ні м. Київ Код: 39561761	28.12.2015	731 673.48	
Всі	Державіаслужба України Код: 37536026	АТ «Укресімбанк» Код: 00032112	14.12.2015	47 195.85	
ПОШУК	Державіаслужба України Код: 37536026	АТ «Укресімбанк» Код: 00032112	13.11.2015	580 578.74	

E-data — це платформа, яка, на відміну від більшості проектів з використання відкритих даних, має законодавче підґрунтя. Вона є офіційним державним ресурсом, на якому інформація оприлюднюється відповідно до Закону України «Про відкритість використання публічних коштів».

Зараз на цьому сайті можна знайти транзакції казначейства, звітність розпорядників бюджетних коштів, укладені ними до-

говори та акти про їх виконання. Є-data акумулює найбільшу базу відкритих фінансових даних в країні з максимальним рівнем достовірності, оскільки за порушення передбачені санкції.

Як працювати з Є-data:

Побачити на порталі <http://spending.gov.ua/>, як витрачаються гроші платників податків, нескладно. Достатньо визначитися з організацією — об'єктом дослідження, знайти її код ЄДРПОУ та скористатися пошуковою системою сайту.

Крок 1

Необхідно дізнатись код ЄДРПОУ підприємства, для цього переходимо за посиланням <http://www.irc.gov.ua/ua/Poshuk-v-YeDR.html>. На зазначеному сайті за назвою підприємства можна дізнатись код ЄДРПОУ.

Крім того, за даним посиланням можна побачити, хто є засновником того чи іншого підприємства, його юридичну адресу, види діяльності, якими може займатись юридична особа або фізична особа-підприємець, хто є керівником тощо.

Крок 2

Переходимо на сайт **Є-data** за посиланням <http://spending.gov.ua/web/guest/disposers>

Крок 3

У відповідну графу вводимо код ЄДРПОУ або назву підприємства (установи, організації). Наприклад вводимо «Чугуївська міська рада» КОД ЄДРПОУ 21227883, далі натискаємо «транзакції». Для пошуку за транзакціями необхідно задати часовий період, який не повинен перевищувати 92 дні.

платник	Результати пошуку				Скачати
21227883	Вся Україна				
одержувач	Платник	Одержувач	Дата	Сума	
код ЄДРПОУ одержувача	Чугуївська міськрада Код: 21227883	ПАТ «Креді Агріколь банк» Код: 14361575	11.02.2016	98 843.73	
за період	Чугуївська міськрада Код: 21227883	ТОВ торгово-промислова компанія «Сігну» Код: 38980780	05.02.2016	42 060.00	
з 01.02.2016	Чугуївська міськрада Код: 21227883	Чугуївська ОДПІ Код: 38630488	11.02.2016	21 745.62	
по 14.02.2016	Чугуївська міськрада Код: 21227883	ЧУДКСУ Код: 37792204	11.02.2016	17 791.87	
Регіон	Чугуївська міськрада Код: 21227883	ПАТ «Креді Агріколь банк» Код: 14361575	05.02.2016	9622.14	
Всі ▼	Чугуївська міськрада Код: 21227883	ПП Маршал Код: 31870046	05.02.2016	4664.00	

ПОШУК

Кожну транса́кцію з переліку можна відкрити, натиснувши на неї. Інформація відкриється у формі платіжного документу, де зазначено, коли, ким, скільки, за що та кому було сплачено.

ДЕТАЛІ ТРАНСАКЦІЇ

№ ТРАНСАКЦІЇ: 13734685 СКЛАДАННЯ: 10.02.2016
ОПЛАТА: 11.02.2016

ПЛАТНИК	ОДЕРЖУВАЧ
Чугуївська міськрада код ЄДРПОУ: 21227883 Банку: ГДКСУ у Харківській області МФО банку: 851011	ПАТ «Креді Агрікол» код ЄДРПОУ: Банку: МФО банку:

призначення платежу: _____

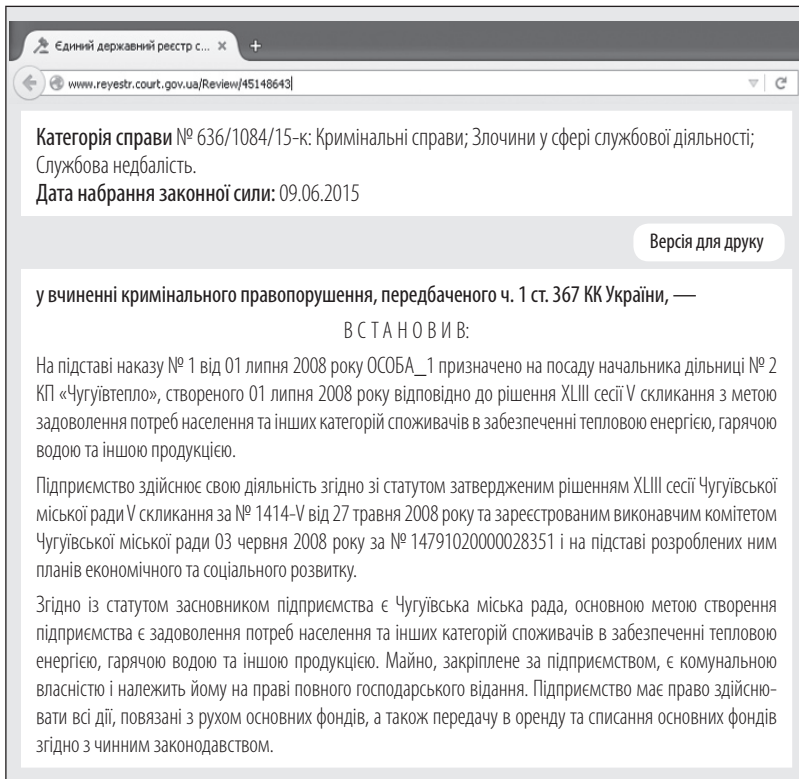
#010116#,#2111#,#зароб плата для зарах на карт. рах. прац. за 1 пол. лютого 2016

Для більш детального ознайомлення результати пошуку можна завантажити на свій комп'ютер у вигляді файлу, натиснувши кнопку «скачати».

Якщо користувача порталу зацікавить інформація про використання коштів, що відображена в певній транса́кції, то за

Законом України «Про доступ до публічної інформації» він може звернутися до відповідного суб'єкта влади із запитом.

А також, на підставі отриманої інформації з сайту **E-data** користувач порталу може переглянути судові рішення, за участю відповідного суб'єкта господарювання, відносно якого судом, можливо, ухвалювались рішення. Задля цього необхідно перейти на сайт Єдиного державного реєстру судових рішень за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/> та ввести назву підприємства (установи, організації). Наприклад, вводимо: «Чугуївська міська рада», та бачимо судові рішення, в яких стороною є відповідна міська рада.

Єдиний державний реєстр с... x +

www.reyestr.court.gov.ua/Review/45148643

Категорія справи № 636/1084/15-к: Кримінальні справи; Злочини у сфері службової діяльності; Службова недбалість.
Дата набрання законної сили: 09.06.2015

Версія для друку

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 367 КК України, —

В С Т А Н О В И В:

На підставі наказу № 1 від 01 липня 2008 року ОСОБА_1 призначено на посаду начальника дільниці № 2 КП «Чугуївтепло», створеного 01 липня 2008 року відповідно до рішення XLIII сесії V скликання з метою задоволення потреб населення та інших категорій споживачів в забезпеченні тепловою енергією, гарячою водою та іншою продукцією.

Підприємство здійснює свою діяльність згідно зі статутом затвердженим рішенням XLIII сесії Чугуївської міської ради V скликання за № 1414-V від 27 травня 2008 року та зареєстрованим виконавчим комітетом Чугуївської міської ради 03 червня 2008 року за № 14791020000028351 і на підставі розроблених ним планів економічного та соціального розвитку.

Згідно із статутом засновником підприємства є Чугуївська міська рада, основною метою створення підприємства є задоволення потреб населення та інших категорій споживачів в забезпеченні тепловою енергією, гарячою водою та іншою продукцією. Майно, закріплене за підприємством, є комунальною власністю і належить йому на праві повного господарського відання. Підприємство має право здійснювати всі дії, пов'язані з рухом основних фондів, а також передачу в оренду та списання основних фондів згідно з чинним законодавством.

Отже, на сьогодні громадськість може використовувати відкриті дані про публічні кошти як дієвий інструмент контролю, який, в свою чергу, здатний підвищити відповідальність розпорядників бюджетних коштів.

Користування порталом **Є-data** підвищить обізнаність громадян у сфері публічних фінансів України, послугує одним із механізмів контролю за використанням державних коштів.

НА ЩО МАЮТЬ ПРАВА ГРОМАДЯНИ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Для того, щоб визначитись, які права мають громадяни в бюджетній сфері, необхідно розкрити, що включає в себе поняття «бюджетний процес»?

Бюджетний процес — це встановлений законодавством порядок складання, розгляду, затвердження бюджетів та їх виконання. Всі ці відносини в Україні регулює Бюджетний кодекс України (далі — БКУ). В ньому й визначені основні стадії бюджетного процесу, в яких ми як громадяни маємо право брати участь.

4 стадії бюджетного процесу:

1. Складання проектів бюджетів.
2. Розгляд проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (а на місцевому рівні — рішення відповідної ради про місцевий бюджет).
3. Виконання бюджету, включаючи внесення змін до закону про Державний бюджет України (змін до рішення про місцевий бюджет).
4. Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.

При виконанні першої стадії ми як громадяни маємо права висловлювати свою думку з приводу проекту бюджету на наступний рік та подавати до органу місцевого самоврядування свої пропозиції та зауваження (і краще — в письмовій формі). Це можуть бути пропозиції з приводу ремонту даху, доріг, будинку в цілому, або створення дитячого майданчику тощо, які спрямовуються до відповідної місцевої ради. Крім того, надсилати свої пропозиції та зауваження є можливість електронною поштою, адрес якої можна дізнатись на офіційному сайті ради.

При виконанні другої стадії ми як громадяни маємо право брати участь в засіданні постійної комісії з питань бюджету та соціально-економічного розвитку, де розглядаються питання щодо проекту рішення про бюджет на наступний рік. Про графік засідань комісії можна дізнатись на сайті органу місцевого самоврядування.

Пам'ятай!

Проект рішення про місцевий бюджет має бути опублікований за 20 робочих днів до дня його розгляду на офіційному сайті органу місцевого самоврядування з усіма обов'язковими додатками.

Згідно зі ст. 75 БКУ обов'язковими додатками до проекту рішення про міський бюджет є:

- 1) пояснювальна записка до проекту рішення;
- 2) прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди, підготовлений відповідно до ст. 21 БКУ;
- 3) проект показників зведеного бюджету;
- 4) показники витрат місцевого бюджету, необхідних на наступні бюджетні періоди для завершення інвестиційних програм (проектів), що враховані в бюджеті, за умови, якщо реаліза-

- ція таких програм (проектів) триває більше одного бюджетного періоду;
- 5) перелік інвестиційних програм (проектів) на плановий бюджетний період та наступні за плановим два бюджетні періоди;
 - 6) інформація про хід виконання відповідного бюджету у поточному бюджетному періоді;
 - 7) пояснення головних розпорядників бюджетних коштів до проекту відповідного бюджету (подаються комісії з питань бюджету Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради);
 - 8) інші матеріали, обсяг і форму яких визначає Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцева державна адміністрація або виконавчий орган відповідної місцевої ради.

Проект рішення про бюджет буде розглядатися на сесії місцевої ради, на якій громадяни мають право бути присутніми.

Так, кожен мешканець міста Чугуєва має можливість ознайомитися з питаннями, які розглядаються міською радою, та з прийнятими нею рішеннями.

За результатами голосування в міській раді, проекти рішень стають діючими рішеннями після їх підписання та оприлюднення у встановленому порядку. Всі прийняті рішення оприлюднюються на офіційному сайті Чугуївської міської ради, міського голови, Виконавчого комітету (<http://chuguev-rada.gov.ua/>), у Центральній бібліотеці Чугуївської Централізованої бібліотечної системи. На підписання та оприлюднення відводиться 5 робочих днів.

На офіційному сайті міської ради також забезпечується офіційне оприлюднення проектів рішень, пояснювальних записок та довідкових матеріалів до проектів рішень, поправок та пропозицій до них, а також висновків і рекомендацій постійних

комісії, звітів тимчасових контрольних комісій шляхом обов'язкового розміщення на офіційному сайті міської ради, міського голови, виконавчого комітету.

Крім того, найближчим часом повинно бути забезпечено пряму трансляцію пленарних засідань Чугуївської міської ради в режимі реального часу (онлайн) через мережу Інтернет.

Пам'ятай!

Обмежити Вашу участь як члена територіальної громади м. Чугуєва бути присутніми на пленарному засіданні міської ради можна лише за відсутності місця або відповідно до законодавства з метою обмеження протиправних дій з боку конкретної особи (вчинення ним бійки, хуліганських дій, появи у нетверезому стані тощо).

Як дізнатись, коли проводяться сесійні засідання в міській раді? Згідно з Регламентом Чугуївської міської ради Харківської області, міськрада проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань міської ради, а також із засідань постійних комісій міської ради.

Чергова сесія відбувається в останню п'ятницю кожного місяця. Позачергова сесія (невідкладні питання) скликається в міру необхідності для вирішення невідкладних питань. Повідомлення на офіційному сайті має бути викладено не пізніше ніж за 1 день до початку такої сесії.

Закінченням другої стадії можна вважати затвердження проекту про міський бюджет рішенням місцевої ради.

При виконанні третьої стадії ми як громадяни маємо право знати, які вносяться зміни до рішення про місцевий бюджет. Зміни, які вносяться до рішення про місцевий бюджет, повинні висвітлюватись на офіційному сайті органу місцевого самоврядування.

При виконанні четвертої стадії ми як громадяни маємо право бачити звіт міської ради про використання бюджетних коштів з описанням того, що саме були виконано та зроблено. Звіт (який повинен оприлюднюватись на офіційному сайті органу місцевого самоврядування) має бути за: 1 квартал, 1 півріччя, 9 місяців та за рік. На цьому бюджетний процес у відповідному бюджетному році вважається завершеним.

2.1. ПРОПОНУВАННЯ ГРОМАДОЮ ПИТАНЬ НА РОЗГЛЯД ВЛАДИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕЛЕКТРОННОЇ ПЕТИЦІЇ

В 2015 році Президентом було підписано Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції». Даним Законом було запроваджено подання громадянами індивідуальних та колективних звернень в електронній формі з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку. Законом також запроваджується можливість звернення громадян до Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів України та органів місцевого самоврядування шляхом подання електронної петиції через офіційні веб-сайти або сайт громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

Слід пам'ятати, що електронна петиція не може містити заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганду війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, заклики до вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини. Відповідальність за зміст електронної петиції несе її автор.

Згідно з Законом, електронна петиція має набрати відповідну кількість голосів на її підтримку.

Як скласти електронну петицію?

З початку треба визначитись, до кого буде спрямовано дану петицію? Якщо Ви бажаєте направити петицію до Президента України, то слід керуватись наступними кроками:

Крок № 1

Заходимо на офіційний сайт Президента України за посиланням <http://www.president.gov.ua/>. Після цього у верхньому лівому куті сайту переходимо за позначкою «Подати петицію». Далі у верхньому правому куті екрану обираємо «Створити електронну петицію». Натискаємо «Реєстрація», заповнюємо необхідні поля для реєстрації на сайті. Після цього на вказану при реєстрації електронну адресу буде надіслано підтвердження. Для активації облікового запису необхідно перейти за посиланням, яке надійшло. Далі необхідно пройти ще сервіс додаткової верифікації (перевірки прізвища, ім'я та по батькові користувача). Після цього тривалий етап реєстрації закінчено. Потрібно почекати 2 робочі дні, після цього на вказану Вами електронну адресу буде надіслано лист із запрошенням до початку використання системи Електронних петицій Офіційного веб-представництва Президента України.

Крок № 2

Після отримання листа Ви можете створювати електронну петицію. При створенні петиції необхідно, крім прізвища, імені, по батькові, місця проживання громадянина, викладення суті порушеного питання, також зазначити електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. (Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається).

На офіційному веб-сайті відповідного органу або веб-сайті громадського об'єднання зазначаються дата початку збору підписів та інформація про загальну кількість та перелік осіб, які підписали електронну петицію, а також інформація про кількість днів, які залишились для збору підписів.

Коли має бути оприлюднена електронна петиція? — Електронна петиція оприлюднюється на офіційному веб-сайті адресата або на веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій протягом 2 робочих днів з дня надсилання її автором (ініціатором).

Скільки голосів має набрати подана петиція задля її розгляду, та протягом якого часу? — Електронна петиція, адресована, відповідно, Президентові України, Верховній Раді, Кабміну розглядається за умови збору на її підтримку не менш як 25 тис. підписів громадян протягом не більше 3 місяців з дня оприлюднення петиції. Необхідна кількість голосів на підтримку петиції, направленої до органу місцевого самоврядування, визначається статутом даного органу або Положенням.

Наприклад у м. Чугуєві (згідно з Порядком розгляду електронних петицій Чугуївською міською радою) електронна петиція, адресована міськраді, розглядається за умови збору на її підтримку не менш як 150 голосів громадян протягом 3 місяців з дня оприлюднення петиції на офіційному сайті Чугуївської міської ради, міського голови та виконавчого комітету — <http://chuguev-rada.gov.ua/> або веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронної петиції.

В Чугуївській міській раді розгляд електронної петиції, що набрала необхідну кількість підписів, відбувається на черговому або позачерговому пленарному засіданні з урахуванням умов, встановлених для її розгляду Законом України «Про внесення

змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції».

На що має право громадянин, якщо подана ним петиція не набрала необхідної кількості голосів? — Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів, розглядається як звернення громадян відповідно до цього Закону.

Протягом якого часу повинна бути розглянута подана петиція? — Розгляд електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше 10 робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду.

Як можна дізнатися про початок розгляду поданої петиції, у разі якщо вона набрала необхідну кількість голосів? — Інформація про початок розгляду електронної петиції, яка в установлений строк набрала необхідну кількість голосів на її підтримку, оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, до якого вона надсилалася, не пізніш як через 3 робочі дні після набрання необхідної кількості підписів, а в разі отримання електронної петиції від громадського об'єднання — не пізніш як через 2 робочі дні після отримання такої петиції.

Як дізнатись про результати розгляду поданої петиції, яка набрала відповідну кількість голосів? — Про підтримку або не підтримку електронної петиції публічно оголошується на офіційному веб-сайті. У відповіді на електронну петицію повідомляється про результати розгляду порушених у ній питань із відповідним обґрунтуванням. Відповідь на електронну петицію не пізніше наступного робочого дня після закінчення її розгляду оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) електронної петиції та відповідному громад-

ському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції.

2.2. СКЛАДАННЯ ЗАПИТУ НА ІНФОРМАЦІЮ ДО ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Що слід знати при поданні запиту:

Що ж є «запитом»? Запит — це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» **публічна інформація** — відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, яка була отримана або створена у процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених вказаним вище Законом.

Інформацією з обмеженим доступом є: конфіденційна інформація, таємна та службова інформація.

Однак слід пам'ятати, що **не належать до інформації з обмеженим доступом** відомості, зазначені у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. **Не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами**, володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно.

Згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації» **запит має містити:**

- 1) ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- 2) загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- 3) підпис і дату за умови подання запиту в письмовій формі.

З метою спрощення процедури оформлення письмових запитів на інформацію особа може подавати запит шляхом заповнення відповідних **форм запитів на інформацію**, які можна отримати в розпорядника інформації та на офіційному веб-сайті відповідного розпорядника. Зокрема **на сайті Чугуївської міської ради Харківської області міститься наступний бланк Запиту:**

МІСЬКОМУ ГОЛОВІ

МИНАЄВИЙ Г. М.

*(прізвище, ім'я та по батькові (найменування)
запитувача інформації, поштова адреса або адреса
електронної пошти, номер засобу зв'язку)*

ЗАПИТ
на інформацію

Відповідно до статті 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації» прошу надати мені (повідомити мене) _____

(вказується загальний опис інформації або вид, назва, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо)

за адресою:

(вказується адреса, за якою необхідно направити інформацію за запитом)

« ___ » _____ 20 _____

(підпис запитувача інформації)

Громадяни при поданні запиту на інформацію мають право:

- Одержати відповідь на запит **не пізніше 5 робочих днів** з дня отримання запиту розпорядником. (У разі, якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження. Про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше 5 робочих днів з дня отримання запиту).
- Отримати інформацію та документи **безоплатно**. (Однак є виключення — якщо задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як 10 сторінок, запитувач зобов'язаний відшкодувати фактичні витрати на копіювання та друк).
- У разі відмови у наданні інформації за запитом отримати в письмовій формі інформацію, в якій повинно бути зазначено: прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд запиту розпорядником інформації; дату відмови; мотивовану підставу відмови; порядок оскарження відмови; підпис.
- Оскаржити дії чи бездіяльність розпорядників інформації до керівника розпорядника, вищого органу або суду.

Вам не мають права відмовити у задоволенні запиту. Однак є виключення та розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту в таких випадках: він не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит; інформація, що запитується, належить до категорії інфор-

мації з обмеженим доступом; особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком; не дотримано вимог до запиту на інформацію.

Що можна віднести до неправомірних дій розпорядника інформації, або на що розпорядник не має права:

- Вам не мають права відмовити в задоволенні запиту через те, що інформація, яка запитується, міститься в загальнодоступних джерелах.
- Вам не мають права у відповіді на запит надати інформацію не по суті запиту.
- Вам не мають права відмовити у наданні інформації за запитом на тій підставі, що Ви звернулись «не за адресою» (якщо розпорядник не володіє запитуваною інформацією). Якщо розпоряднику за статусом або характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, він зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику з одночасним повідомленням про це запитувача. (У такому разі відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником).

Громадянин (запитувач інформації) має право оскаржити:

- 1) відмову в задоволенні запиту на інформацію;
- 2) відстрочку задоволення запиту на інформацію;
- 3) ненадання відповіді на запит на інформацію;
- 4) надання недостовірної або неповної інформації;
- 5) несвоєчасне надання інформації;
- 6) невиконання розпорядниками обов'язку оприлюднювати інформацію відповідно до ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації»;

- 7) інші рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації, що порушили законні права та інтереси запитувача.

За яке порушення вимог Закону посадові особи несуть відповідальність:

- 1) ненадання відповіді на запит;
- 2) ненадання інформації на запит;
- 3) безпідставна відмова у задоволенні запиту на інформацію;
- 4) неоприлюднення інформації відповідно до ст. 15 ЗУ «Про доступ до публічної інформації».
- 5) надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації;
- 6) несвоєчасне надання інформації;
- 7) необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом;
- 8) нездійснення реєстрації документів;
- 9) навмисне приховування або знищення інформації чи документів.

Вищезазначені дії є адміністративними правопорушеннями, за які передбачена адміністративна відповідальність. Протоколи у справах про порушення доступу до публічної інформації або права на звернення громадян складаються представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

У разі порушення Вашого права на інформацію, слід скласти заяву до Уповноваженого ВРУ з прав людини, в якій вказати: хто є розпорядником інформації, який на Вашу думку порушив Ваше право; коли та що саме ви запитували у розпорядника; яку відповідь дав розпорядник інформації, та чому вважаєте її незаконною; чим була обґрунтована негативна відповідь роз-

порядника інформації; який склад адміністративного правопорушення Ви вбачаєте в діях розпорядника. А також зазначити прохальну частину Вашої заяви, яка може виглядати наступним чином:

ПРОШУ:

1. Провести перевірку на предмет вчинення адміністративних правопорушень посадовими особами (зазначити розпорядника публічної інформації) у зв'язку з відмовою у наданні публічної інформації/документів про _____.
2. Притягти до адміністративної відповідальності осіб, які протиправно обмежили доступ до публічної інформації/документів про _____ за статтею 212-3 КУпАП.
3. Направити до _____ (зазначити розпорядника публічної інформації) акти реагування на вищезазначені порушення мого права на доступ до публічної інформації з метою їх усунення та надання запитуваних мною відомостей/документів.

Пам'ятай!

Особи, чиї права та законні інтереси порушені розпорядниками інформації, мають право на відшкодування матеріальної та моральної шкоди в порядку, визначеному законом.

РЕАГУВАННЯ З БОКУ ГРОМАДЯН У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Прагнення держави зберігати й підтримувати встановлений нею правовий порядок у бюджетній діяльності тягне за собою необхідність правової охорони цієї сфери суспільних відносин.

Одним із яскравих проявів порушень в бюджетній діяльності є порушення вимог Бюджетного кодексу України, однак часто в порушеннях вбачається і корупційний аспект.

Що ж можна віднести до бюджетного правопорушення? — До бюджетного правопорушення слід відносити недотримання учасником бюджетного процесу встановленого Бюджетним Кодексом України та іншими нормативно-правовими актами порядку складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету чи звіту про виконання бюджету.

У разі виявлення ознак бюджетного правопорушення слід:

Скласти та направити заяву до Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, органів Державної контрольно-ревізійної служби України, місцевих фінансових органів тощо, які, в свою чергу, в межах своїх повноважень можуть:

- 1) застосувати, відповідно до закону, адміністративні стягнення до осіб, винних у бюджетних правопорушеннях;
- 2) зупинити операції з бюджетними коштами.

Накладання на особу заходу стягнення за бюджетне правопорушення не звільняє її від відшкодування заподіяної таким правопорушенням матеріальної шкоди, в порядку, встановленому законом.

ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА БЮДЖЕТНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Особи, винні у порушенні бюджетного законодавства, несуть **цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність** згідно з законодавством України.

Слід пам'ятати, що бюджетне правопорушення, вчинене розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів, **може бути підставою для притягнення до відповідальності його керів-**

ника чи інших відповідальних посадових осіб, залежно від характеру вчинених ними діянь.

Посадові особи органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, а також підприємств, установ та організацій, які вчинили бюджетне правопорушення, несуть передбачену законом цивільно-правову відповідальність, незалежно від накладення передбачених цим Кодексом заходів стягнення на розпорядника чи одержувача бюджетних коштів.

Для притягнення особи до кримінальної відповідальності можна скласти заяву про злочин (кримінальне правопорушення), в якій зазначити: відділ поліції (до якого Ви маєте намір звернутись), ПІБ заявника, адресу заявника, номер телефону; викласти обставини справи; обґрунтування (чому Ви вважаєте, що особа вчинила правопорушення), у разі можливості вказати, ознаки якої статті Кримінального кодексу України вбачаються у діях особи. Та зазначити в заяві, що Ви просите поліцію, наприклад:

- 1) Перевірити факти, викладені в Заяві, та відкрити кримінальне провадження відносно... за фактом вчинення кримінального правопорушення передбаченого ч. ___ ст. ___ КК України;
- 2) Відповідь про прийняте Вами рішення за результатами розгляду даної заяви прошу надіслати на вказану мною адресу у строк, визначений законодавством України.

Пам'ятай!

Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Слід знати, що не всі види злочинів розслідує Поліція. Задля того, щоб дізнатись, хто здійснює досудове розслідування за певним видом злочину (за певною статтею ККУ) необхідно звернутись до ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України.

Для притягнення особи до адміністративної відповідальності можна скласти заяву до: адміністративної комісії при виконавчому комітеті сільської, селищної, міської ради; виконавчого комітету відповідної ради; до суду та до органів Національної поліції тощо. Задля того, щоб дізнатись, який орган із вищезазначених уповноважений розслідувати адміністративний проступок, слід звернутися до ст.ст. 218, 219, 221, 221-1, 222 КУпАП.

Декілька порад заявникам/скаржникам:

1. Потрібно звертатись з питанням/проблемою лише в письмовій формі. Забудьте про усні скарги та дзвінки на телефони довіри. Для чиновника існує тільки те, що написано. Привчіться до письмового спілкування з чиновником!
2. Не потрібно піддаватись емоціям та піднімати галас, необхідно ввічливо в письмовій формі вказати на недогляд або помилку особи, яка, на Вашу думку, порушила Ваші права.
3. Поважайте встановлену процедуру! Скаржитися треба починати з найнижчої інстанції. Якщо проблема не вирішена — негайно пишть вище, не пропускаючи жодної інстанції. В скарзі піднімайте лише 1 питання. Якщо їх 10 — пишть 10 скарг!
4. Пам'ятайте про журналістів! Надішліть копію Вашого звернення до засобів масової інформації. Для журналістів Ваша скарга чи звернення може стати приводом для прове-

дення журналістського розслідування і публікації його результатів.

5. Вільна людина має право і гідність — вона вимагає дотримання Закону і нічого більшого.

Пояснення до скорочених позначень:

ККУ — Кримінальний кодекс України;

БКУ — Бюджетний кодекс України;

КУпАП — Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Це видання підготовлено в рамках проекту «Підвищення рівня відкритості, прозорості, доброчесності формування та використання коштів бюджету розвитку територіальних громад міст Чугуєва та Куп'янська Харківської області», який реалізується міськрайонною громадською організацією «Чугуївська правозахисна група» в рамках ініціативи «Громадянське суспільство та ЗМІ — за прозорі місцеві бюджети!», що виконується Одеською обласною організацією «Комітету виборців України», Фондацією «Відкрите суспільство» та громадським партнерством «За прозорі місцеві бюджети!» за фінансової підтримки Європейського союзу та Посольства Фінляндії в Україні.

Зміст даного видання є виключною відповідальністю Чугуївської правозахисної групи. Думки, висловлені в ньому, можуть не відображати точку зору Європейського Союзу та Посольства Фінляндії в Україні, Одеської обласної організації «Комітету виборців України», Фондації «Відкрите суспільство» та громадського партнерства «За прозорі місцеві бюджети!».

Наклад 1000 прим.

Надруковано в друкарні ФОП Тимченко М. Г.

Тел.: (057) 728 10 22, (057) 728 10 44